

HERRLJUNGA KOMMUN

Bildningsförvaltningen

Plan mot Diskriminering och Kränkande Behandling 2018

Horsbygården

En del av Innerby förskoleområde

HERRLJUNGA KOMMUN

Bildningsförvaltningen

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

De två planerna (årlig plan mot kränkande behandling och likabehandlingsplan mot diskriminering och trakasserier) sammanförs i ett dokument i enlighet med riktlinjer från BEO, Barn- och Elevombudsmannen.

Förskolechefens Vision

I Innerby förskoleområde arbetar vi tillsammans för att alla barn skall vara trygga, välkomna, respekterade, sedda och hörda. Barnperspektivet dvs. barnets bästa, skall alltid vara vårt främsta mål.

Syfte

Planen syftar till att främja barn och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder. Den syftar också till att motverka all kränkande behandling.

Ansvarsfördelning

Förskolechefen ansvarar för:

- Att ett målinriktat arbete sker för att motverka diskriminering och kränkande behandling.
- Att all personal känner till att kränkande behandling och diskriminering inte är tillåten på förskolan.
- Att kontinuerligt följa upp att planer upprättas, målen i dem utvärderas och revideras samt att detta sker i samverkan mellan personal, barn och vårdnadshavare.
- Att utredning görs och att åtgärd vidtas när förskolan får kännedom om att diskriminering eller kränkande behandling förekommer.

All Personal ansvarar för:

- Att kartlägga verksamhetens behov och att upprätta målen och dess handlingsplan.
- Att aktivt arbeta i enlighet med att följa förskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling och låta dess värden vara till grund för all planering av verksamheten.
- Att ta ansvar för att förebygga, upptäcka och åtgärda diskriminering och kränkande behandling.
- Att anmäla till förskolechef alt. utbildningsnämnd då diskriminering eller kränkande behandling misstänks/anmäls/upptäcks.
- Att ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som han/hon förmedlar genom sitt bemötande mot barnen och sträva efter likabehandling.

HERRLJUNGA KOMMUN

Bildningsförvaltningen

Vårdnadshavare ansvarar för:

- Att vid misstanke om att det egna barnet eller någon annans barn utsätts eller utsätter andra för kränkande behandling, kontakta personal på ditt barns avdelning eller förskolechef.

Styrdokument och begrepp

Styrdokument

Skolans arbete mot diskriminering och kränkande behandling regleras av lagstiftningen i skollagen och diskrimineringslagen. Arbetet styrs också av den reviderade läroplanen Lpfö 98.

Skollagen (2010:800 kapitel 6: Åtgärder mot kränkande behandling) förbjuder huvudman och personal att utsätta barn och elever för kränkande behandling. Förskolan måste ha ett förebyggande arbete mot detta. Om ett barn upplever att sig kränkt i förskolan, eller om en förälder upplever sitt barn kränkt, kan han/hon vända sig till BEO (Barn- och Elevombudet) som finns på Skolinspektionen. Av BEO kan barnet bland annat få hjälp med att kräva skadestånd.

Diskrimineringslagen (SFS 2008:567) förbjuder huvudman och personal att diskriminera barn på grund av kön, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, samt ålder. Förskolan ska också bedriva förebyggande arbete för att diskriminering inte ska uppstå.

Inget barn skall i förskolan utsättas för diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Verksamheten ska syfta till att barnens förmåga till empati och omtanke om andra utvecklas, liksom öppenhet och respekt för skillnader i människors uppfattningar och levnadssätt (Lpfö 98).

Definitioner av begrepp

Diskrimineringsgrunderna

- **kön:** att någon är kvinna eller man
- **etnisk tillhörighet:** nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Gäller även de nationella minoritetsgrupperna.
- **religion eller annan trosuppfattning:** kan beskrivas som en religiös, livsfilosofisk, eller annan motsvarande livsåskådning
- **funktionsnedsättning:** varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd även skada eller sjukdom fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå
- **bristande tillgänglighet:** i utbildningssektorn betyder det att barn och elever med funktionsnedsättning ska komma i en jämförbar situation med kamraterna utan funktionsnedsättning

HERRLJUNGA KOMMUN

Bildningsförvaltningen

- **sexuell läggning:** homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning (HBTQ).
- **könsöverskridande identitet eller uttryck:** att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett kön
- **ålder:** uppnådd levnadslängd

Diskriminering

Diskriminering är ett övergripande begrepp för negativ och därmed kränkande behandling av individer eller grupper av individer utifrån diskrimineringsgrunderna. Förskolan skall förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av var och en av nedanstående grunder. Förutom aktiva handlingar kan diskriminering ske genom ordningsregler, planerade aktiviteter, lekmaterial, böcker etc.

Direkt diskriminering

Någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med ovanstående diskrimineringsgrunder.

Indirekt diskriminering

Någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer enligt diskrimineringsgrunderna, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet. T.ex. när alla barn alltid behandlas lika oavsett egna behov.

Instruktioner att diskriminera

Order eller instruktioner att diskriminera någon på ett sätt som beskrivs i ovan och som lämnas åt någon som står i lydnads- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag.

Trakasserier

Trakasserier är ett uppträdande som kränker en individs värdighet och som har samband med diskrimineringsgrunderna. T.ex. slag, knuffar, gester osv.

Sexuella trakasserier

Uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet.

Kränkande behandling

Kränkande behandling kan utföras på olika vis och är ett uppträdande som inte har någon koppling till en särskild diskrimineringsgrund. *Tillsägelse för att upprätthålla ordningen är dock inte kränkande behandling.*

- Fysiska så som slag och knuffar
- Verbala så som hot, svordomar och öknamn
- Psykosociala så som utfrysning, blickar och att alla går när man kommer

HERRLJUNGA KOMMUN

Bildningsförvaltningen

- Kränkningar kan vara både enstaka och upprepade handlingar

Mobbning

Mobbning är en form av kränkande behandling och uppstår vid en upprepade negativ handling när någon eller några medvetet eller med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en individ skada eller obehag.

Gemensamt för all diskriminering och kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. Kränkande behandling kan ta sig olika uttryck och förekomma i alla sammanhang.

Tidsplan

Vitsippan

Resultat av utvärdering

Vårt mål för 2017 var att barnen skulle kunna känna sig trygga i Vitsippans stora lektrum, där vi upplevde att barnen kändes otrygga och att det förekom mycket konflikter i leksituationer. Vi noterade att när vi var i Vitsippans stora lektrum så visade sig otryggheten genom att många av barnen ville vara extra nära oss. Flera av dem blev sittande i knät och hade stort behov av vuxenkontakt på ett sätt som inte märktes i de andra av Vitsippans rum.

Vi har under höstterminen valt att dela upp barnen i mindre grupper i fler rum och detta har resulterat i att konflikterna minskat då barnen får mer lek yta. Vi upplever att barnen är tryggare och har inte lika stort behov av den nära vuxenkontakten som tidigare.

Kartläggning

Kartläggningen inleds av en utvärdering av mål/åtgärder från den föregående planen och detta gjordes i december 2017-Januari 2018

Exempel på kartläggningsmetoder som användes i årets arbete:

- Observationer utifrån alla diskrimineringsgrunder
- Regelbunden kartläggning utav gruppen
- Samtal med vårdnadshavare

Kartläggningens mål

- Att se över verksamheten och identifiera risker för trakasserier, kränkande behandling och diskriminering
- Att ta upp samtliga diskrimineringsgrunder
- Att involvera barn och föräldrar

Resultat av kartläggningen

Vi har kartlagt följande områden utifrån de sju diskrimineringsgrunderna:

HERRLJUNGA KOMMUN

Bildningsförvaltningen

Kön – Vi upplever inte att könsdiskriminering förekommer.

Könsöverskridande identitet eller uttryck – Vi upplever inte att detta är något våra barn reflekterar över, och det är därför inte aktuellt i nuläget.

Etnisk tillhörighet – Detta är inte något vi behöver inrikta vårt arbete kring just nu.

Religion eller annan trosuppfattning – Vi har inte observerat att det förekommer någon diskriminering utifrån detta.

Funktionshinder - Vi upplever inte att det förekommer diskriminering utifrån detta.

Sexuell läggning – Våra barn är inte i den åldern att de ger uttryck för att vara medvetna kring sexuell läggning.

Ålder - Vi ser inte att detta är något våra barn reflekterar över.

Vi har under hösten observerat att även fast barngruppen blivit tryggare i våra olika rum, så har många barn börjat uttrycka missnöje på ett fysiskt sätt, att de bits och knuffas. Vi har sett att detta förekommer vid olika tillfällen under dagen och sker både inomhus och under utevistelsen och att det främst förekommer fysiska uttryck i situationer där barnen känner sig trängda av andra barn.

Vi som personal har försökt att minska dessa situationer genom att t.ex. ha färre barn i hallen vid in-och utgång, dela upp barnen i mindre grupper inomhus och att vi är närvarande i leken där vi vet att barn som tenderar att ta sig fysiska uttryck befinner sig.

Blåklinten

Resultat av utvärdering

Vårt likabehandlingsmål under 2017:

Att hela gruppen kan tecken för GLAD och LEDSEN.

Vi ser att många av våra 20 barn vet hur tecknen ser ut och kan använda dessa.

Vi har inte kommit ända fram till vårt mål men många kan.

Hur man når 100 % är en svår fråga men vi kommer att jobba vidare med detta arbete och hoppas att det ger ytterligare resultat.

Vi har haft tecknen på våra servethållare på borden samt i vissa av våra rum vilket gjort att de varit aktuella varje dag.

Vi har också kunnat gå vidare med mera känslotecken.

Vi upplever att barnen är intresserade av tecknen.

Vi tagit fasta på detta och låter barnen vid ett bord varje månad bestämma vilka tecken som ska vara i servethållarna.

Det är också viktigt att barnen kan koppla hur dom känner sig till ett tecken.

Det arbetet har vi också påbörjat.

HERRLJUNGA KOMMUN

Bildningsförvaltningen

Kartläggning

Kartläggningen inleds av en utvärdering av mål/åtgärder från den föregående planen och detta gjordes i december 2017/januari 2018.

Exempel på kartläggningsmetoder som användes i årets arbete:

- Observationer i barngruppen
- Intervjuer med barnen
- Genomgång av rutiner, regler och arbetssätt
- Husmodellen
- Samtal med föräldrar i den dagliga kontakten om barnens trivsel och känslor som barnen kan
- ha.

Kartläggningens mål

- Att se över verksamheten och identifiera risker för trakasserier, kränkande behandling och diskriminering
- Att ta upp samtliga diskrimineringsgrunder
- Att involvera barn och föräldrar

Resultat av kartläggningen

Genom observationer av barngruppen har vi sett att barnen knuffar och använder språket på ett utestängande sätt.

Vi vill att barnen kontinuerligt ska använda STOPPHANDEN.

Det hade vi med i det främjande arbetet under 2017 men vill nu höja detta arbete ett snäpp så det blir vårt mål under 2018.

Vi har planerat in ett drop-in där vi presenterar den kommande likabehandlingsplanen för Blåklinten. Här kan föräldrar komma med förslag på vad dom tycker är viktigt och som ska vara med i planen.

Barnen har blivit intervjuade i vilket/vilka rum dom känner sig glada/ledsna.

Med hjälp av emoji har dom visat vad dom tycker.

Intervjuerna visade att de flesta kände sig trygga med de olika lek ytorna, både inne och ute.

Kartläggning av diskrimineringsgrunderna:

Kön: Här har personalen diskuterat och kommit fram till följande funderingar.

Material:

- Dockor av båda könen
- Har och får alla tillgång till materialen under diskrimineringsgrunden?
- Välja varierad/alternativ barnlitteratur för barngruppen.
- Vi vill jobba hur vi pratar med barnen.

Hur vi benämner pojkar och flickor tex att säga kom barnen istället för kom alla tjejer.

Hur vi ger valmöjligheter så vi inte erbjuder stereotypa val.

Etnisk tillhörighet: Ett flertal av våra barn har ett annat etiskt eller nationellt ursprung. Olika diskussioner förekommer om t.ex. språk, hudfärg men vi ser ingen diskriminering i gruppen.

HERRLJUNGA KOMMUN

Bildningsförvaltningen

Religion eller annan trosuppfattning: Vad vi kan bedöma ser vi ingen form av diskriminering.

Funktionsnedsättning: På avdelningen ser vi ingen form av diskriminering.

Bristande tillgänglighet: Vi ser vi ingen form av diskriminering i nuläget.

Sexuell läggning: Vi ser ingen form av diskriminering inom detta område.

Könsöverskridande identitet eller uttryck: Här ser vi ingen form av diskriminering på avdelningen.

Ålder: Här kan vi höra att barnen kallar varandra för bebis. Det är viktigt att vi vuxna är närvarande och förklarar hur det fungerar och vem som är bebis. Vi ser ingen diskriminering.

Gullvivan

Resultat av utvärdering

Under första delen av 2016 hade vi en grupp där många av barnen var väldigt egocentrade och detta ledde dagligen till konflikter i leken. Barnen kunde inte se utan för sig själva och sina egna känslor och behov vilket skapade stor osämja mellan starka viljor. Vi arbetade aktivt med detta i vardagen genom att finnas närvarande och stötta i olika typer av konflikter och att ibland stanna leken och påminna barnen om att lyssna och titta på sina kamrater, för att ge dem möjlighet att uppmärksamma andras känslor. I samtal med föräldrar visade det sig att de barnen som hade svårast att se utanför sig själva uppvisade samma starka vilja även hemma och att det ”smittade” av sig mellan barnen på avdelningen

Vi upplever att det egocentriska beteendet minskat avsevärt, och att vi nu har en grupp som istället är väldigt lyhörda gentemot varandra och där barnens lek ofta flyter på längre stunder utan avbrott, och där barnen ofta visar en vilja att inkludera allas tankar.

Kartläggning

Kartläggningen inleds av en utvärdering av mål/åtgärder från den föregående planen och detta gjordes i (januari 2017)

Exempel på kartläggningsmetoder som användes i årets arbete:

- Löpande observationer av barngruppen
- Samtal med barnen
- Genomgång av vårt arbetssätt, och våra regler och rutiner på avdelningen.
- Genomgång av vår miljö

Kartläggningens mål

- Att se över verksamheten och identifiera risker för trakasserier, kränkande behandling och diskriminering
- Att ta upp samtliga diskrimineringsgrunder
- Att involvera barn och föräldrar
- Att synliggöra för oss i arbetslaget hur vi bör lägga upp vår verksamhet och vår miljö.

HERRLJUNGA KOMMUN

Bildningsförvaltningen

Resultat av kartläggningen

Vi har under våra observationer sett att vi har barn i vår barngrupp som vissa dagar är extra trötta och rastlösa och därför har svårt att komma till ro i leken och med sina aktiviteter. De byter aktivitet frekvent, och lämnar gärna tidigare aktivitet utan att städa och dyker in i andras påbörjade aktiviteter. Fler barn dras med och det blir oroligt och rörigt.

Dessa dagar påverkas även de barn som inte dras med, då de upplever att de får sina lekar förstörda och det leder till många konflikter. De barn som upplevs störa får svårt att komma in i leken även andra dagar och blir lätt syndabockar även då de inte gjort något.

Vi har under hösten sett över vår verksamhet och infört nya rutiner för att skapa ett lugn i gruppen och för att hjälpa barnen att finna ro i leken, men vi upplever att detta är något vi behöver fortsätta utveckla.

De sju diskrimineringsgrunder vi kartlagt är:

- **Kön:**
Då vi observerat vår barngrupp kan vi se att barnen leker med varandra oavsett kön och barn av båda könen använder våra rum. Det är sällan eller aldrig som könstillhörighet påpekas i någon negativ bemärkelse av barnen.
- **Könsöverskridande identitet eller uttryck**
Ingen av våra observationer visar att barnen ser något negativt kring detta, utan endast nyfikenhet och intresse.
- **Etnisk tillhörighet**
Under våra observationer såg vi inget som tydde på diskriminering utifrån denna grund.
- **Religion eller annan trosuppfattning**
Vi ser inte att detta ligger till grund för någon diskriminering hos oss, utan de fåtal gånger det berörs är det av nyfikenhet, t.ex. varför vissa vikarier bär slöja, varför vissa barn inte äter gris etc.
- **Funktionshinder**
Då vi i nuläget inte har barn på vår avdelning som har något funktionshinder så är detta inte aktuellt i nuläget.
- **Sexuell läggning**
Ingen av våra observationer har visat på att detta är något våra barn reflekterar över i vardagen.
- **Ålder**
Vid fåtal tillfällen påpekar barnen om någon är ”för liten” för att delta i vissa aktiviteter, använda vissa material osv. Detta grundar sig dock i ren omtanke och sällan i negativ ton.

Violen

Resultat av utvärdering

Vårt likabehandlingsmål under 2017:

”Vi vill att barnen på Violen skall kunna uttrycka en känsla som de känner.”

HERRLJUNGA KOMMUN

Bildningsförvaltningen

Under våren 2017 började vi med att arbeta med boken om "Liten". Vi läste den och pratade om den. Efter det pratade vi om känslorna arg och glad. Det var känslor som barnen kände igen.

Under våren hade vi mycket vikarier p.g.a. ordinarie personals frånvaro, som gjorde att vi inte kunde fortsätta jobba som vi hade tänkt och under hösten hade vi ett nytt arbetslag. Det vi har gjort är att bekräfta barnens känslor och fortsatt att pratat om dem när det har varit tillfälle. Vi kommer att fortsätta med att prata om vad barnen känner och hjälpa dem att sätta ord på dem, men vi känner att det är dags att byta likabehandlingsmål.

Kartläggning

Kartläggningen inleds av en utvärdering av mål/åtgärder från den föregående planen och detta gjordes i Januari 2018.

Exempel på kartläggningsmetoder som användes i årets arbete:

- Löpande observationer av barngruppen
- Samtal med barnen, intervjufrågor
- Genomgång av vårt arbetssätt, och våra regler och rutiner på avdelningen.
- Genomgång av vår miljö, ute och inne

Kartläggningens mål

- Att se över verksamheten och identifiera risker för trakasserier, kränkande behandling och diskriminering
- Att ta upp samtliga diskrimineringsgrunder
- Att involvera barn och föräldrar

Resultat av kartläggningen

De sju diskrimineringsgrunder vi kartlagt är:

- **Kön:**
Vi har under våra observationer inte sett eller hört att någon har diskriminerats p.g.a. att den har varit tjej eller kille.
- **Etnisk tillhörighet**
Under våra observationer såg vi inget som tydde på diskriminering utifrån denna grund.
- **Religion eller annan trosuppfattning**
Vi ser inte att detta ligger till grund för någon diskriminering hos oss, utan de fåtal gånger det berörs är det av nyfikenhet, t.ex. varför vissa vikarier bär slöja, varför vissa barn inte äter gris etc.
- **Funktionshinder**
Under våra observationer såg vi inget som tydde på diskriminering utifrån denna grund.
- **Sexuell läggning**
Ingen av våra observationer har visat på att detta är något våra barn reflekterar över i vardagen.
- **Könsöverskridande identitet eller uttryck:** Ingen av våra observationer har visat på att detta är något våra barn reflekterar över i vardagen.

HERRLJUNGA KOMMUN

Bildningsförvaltningen

- **Ålder**

Ingen av våra observationer har visat på att detta är något våra barn reflekterar över i vardagen.

Vi har under våra observationer av barngruppen inte kunnat se/höra att barnen tillämpar någon av diskrimineringsgrunderna. Därför har vi valt att fråga barnen hur de upplever "lekklimatet". Får de leka med den/de de vill, vill de leka med alla och är det något av våra barn som hamnar utanför hela tiden.

Resultatet av intervjufrågorna visar att barnen är redo att leka med alla men leker först och främst med dem som visar öppenhet för lek. Samtidigt pekar alla barn på någon som dem inte vill leka med. Fast det stämmer inte i verkligheten (från vår observation). Vi ser att våra barn leker med varandra men att alla inte alltid får vara med. Vi vill sträva efter att alla får vara med och leka tillsammans.

Maskrosen

Resultat av utvärdering

Under året som har gått har vi aktivt arbetat med "**Känslor**" i vårt Likabehandlingsmål.

Vårt mål var att alla våra barn skulle kunna identifiera de tre grundläggande känslorna: **Glad, Ledsen och Arg**. Vi hade också som mål att de äldre barnen i gruppen skulle kunna förmedla orsaker till dessa känslor och kunna imitera dem. Detta för att utrusta barnen med förståelse och förmåga att identifiera och förmedla *hur och varför* man känner sig på olika sätt.

Vi introducerade tre stora A3 svartvita bilder, var och en föreställande ett barn som speglade en av känslorna. Bilderna satte vi upp i barnens höjd för att vi snabbt och enkelt kunde sätta oss på golvet och utgå ifrån den aktuella känslan. Till varje bild infogade vi tillhörande TAKK och "varför" tecken. Vi introducerade också ett gosedjur, hunden Kalle, som var tänkt att hjälpa oss förmedla olika scenarion och tillhörande känslor.

Responsen från barnen blev omedelbar och över förväntan. Även föräldrarna blev delaktiga genom att vi kontinuerligt berättade om vårt arbete när vi träffades men även genom ett gemensamt utskick där vi infogade de aktuella känslorna i bild och med tecken.

Genom att vi pedagoger ofta spelade upp korta drama med hjälp av Kalle, fick vi barnens omedelbara uppmärksamhet. Dramat utgick ifrån olika scenarion/konflikter som hade uppstått mellan barnen under dagen. Vi valde även sånger och ramsor som kunde leda oss in i samtal och funderingar kring de nämnda känslorna. Nedan följer några exempel:

*Varje gång vi ramsade om en pojke/flicka som ramlade och slog sig så ville barnen att hunden Kalle skulle komma och trösta.

* vid en konflikt t.ex. ett barn som drar i ett annat barns kläder, så dramatiserade vi ofta på samlingen med hjälp av Kalle, där han kom på besök och drog i pedagogens tröja. Pedagogerna visade tecknet "ledsen" och pekade på den stora bilden. Allteftersom visade vi med hjälp av bilderna hela känslprocessen. Från att man blir arg först till att det övergår till ledsamhet och hur vi kan göra för att hjälpa vår kompis att bli glad igen.

* Vi pedagoger använde oss av bilderna för att visa hur vi själva kände oss i olika situationer. Vi tecknade och använde mycket mimik för att visa känslouttrycket tydligt.

*Något barn såg att barnet på en av bilderna hade ett sår på armen och pekade på (syftade på) att det var därför han var arg.

HERRLJUNGA KOMMUN

Bildningsförvaltningen

*Ett annat äldre barn med upprepande ilska/utbrott använder sig av bilderna för att visa hur hon känner sig.

De äldre barnen har definitivt sett och förstått sambanden mellan känslorna. Det räcker att vi pekar på bilderna i en konfliktsituation så kommer oftast förståelsen om att be om förlåtelse till ett annat barn om man har gjort det illa på något sätt.

Listan kan göras lång på goda exempel av årets arbete med likabehandlingsplanen. Genom att vi alla i arbetslaget tydligt har varit aktiva så har arbetet hållits levande dagligen, och vi har kunnat se tydliga resultat.

Kartläggning

Kartläggningen inleds av en utvärdering av mål/åtgärder från den föregående planen och detta gjordes i (december 2017/januari 2018)

Exempel på kartläggningsmetoder som användes i årets arbete:

Våra kartläggningsmetoder har skett främst genom observationer. Personalen på avdelningen har samlat ihop material kring vad vi har sett och hört i barngruppen, som vi sedan har gått igenom gemensamt. Med de barn som kan uttrycka sig med tal har vi kunnat ställa frågor kring det vi har sett.

Kartläggningens mål

- Att se över verksamheten och identifiera risker för trakasserier, kränkande behandling och diskriminering
- Att ta upp samtliga diskrimineringsgrunder
- Att involvera barn och föräldrar

Resultat av kartläggningen

Vi har på vår avdelning gått igenom samtliga sju diskrimineringsgrunder.

Vi har inte upplevt att våra barn utesluter varandra utifrån vilket **kön** de har. På avdelningen använder vi oss av lekgrupper vilket gynnar vårt arbete att hindra könsuppdelning.

På avdelningen har vi många barn med en annan **etnisk tillhörighet**. Vi har inte observerat några som helst indikationer att något barn skulle utesluta ett annat på grund av sin hudfärg eller språk.

Vad gäller **religion eller trosuppfattning**, så uttrycker barnen på avdelningen inget som rör detta och på så vis väcker det inga känslor eller frågor hos oss.

Begränsningar i funktionsförmågan ser vi att vi har på avdelningen. Genom att göra medvetna anpassningar pekar vi aldrig ut ett barn utan jobbar på ett sätt så att anpassningarna ska gynna alla.

På avdelningen har vi förnärvarande inget barn med fysisk funktionsnedsättning som kräver anpassningar i lokalen. Vi ser ändå över **tillgängligheten** så att den fungerar för alla våra barn.

Vi har inget barn på avdelningen med annan **sexuell läggning** eller som ingår in en familj med annan familjekonstellation, inte heller finns det någon diskriminering inom

könsöverskridande identitet eller uttryck.

Vad vi däremot under vår kartläggning har upptäckt inom diskrimineringsgrund **ålder**, är att våra äldre barn tenderar att sätta upp stopphanden åt de yngre barnen, för att visa att de inte

HERRLJUNGA KOMMUN

Bildningsförvaltningen

får eller kan vara med på en lek eller aktivitet. De äldre barnen använder ord som: ”du är för liten”, ”du kan inte”. Vi upplever inte fenomenet som ett stort problem, då vi är tydliga med vad som gäller på avdelningen. Vi har ändå valt detta område för att vi tänker att det är viktigt att visa på att alla kan utifrån sina förutsättningar och visa på det goda i att erbjuda sin hjälp till den som är yngre och behöver lära sig en lek eller någon annan aktivitet, tex sopa, hämta frukt, följa med till tvättstugan oss

Tussilagon

Resultat av utvärdering

Vårt mål för 2017 var att ”*uppmärksamma barnen på vad som händer när de gör saker mot varandra*”. Hur dom upplever det om det händer dom själva. Med detta mål ville vi få dom att förstå konsekvenser av sitt handlande. Även att få förstå och känna sina känslor genom att dramatisera olika händelser som kan ske på förskolan och därefter hjälpa barnen att reflektera över vad dom sett. Vi ställde frågor som t.ex. Hur kan man göra för att hen ska bli glad igen. Vi använde även bilder på olika känslor i form av smileys (glad ledsen arg). Vi filmade för att se hur barnen reagerade under tiden som dramat pågick. Dessa filmer använde vi för att gå vidare i vårt arbete. Det vi såg var att när vi vuxna var arga på varandra eller ledsna tyckte några barn att det var otäckt och svårt att hantera. Man höll för ögon eller öron och några tittade bort. Andra barn såg det som en teater och skrattade åt vårt skådespel. Kanske var det av lite nervositet att inte kunna hantera det man såg. När vi ställde frågan som ” Hur kan man göra någon glad igen” så kom barnen med förslag. Dom sa bl.a. att man kunde göra en ny teckning, säga förlåt, göra något roligt. Under våren såg vi att några barn även började använda andra sätt att säga förlåt. Under ett föräldramöte fick föräldrarna måla olika känslor, som vi inte använt än men planerar att använda. Vi hade velat arbeta mer, framför allt med känslor. På grund av mycket skifte av personal var det svårt att hålla en röd tråd i planeringen och därför föll ett planerat arbete av detta mål bort. Vi har dock använt uttrycket att göra någon glad igen istället för att uppmana barnen att säga förlåt och arbetat med att göra barnen uppmärksamma på vad som händer när de gör saker mot varandra genom att ha ett reflekterande förhållningssätt gentemot barnen.

Kartläggning

Kartläggningen inleds av en utvärdering av mål/åtgärder från den föregående planen och detta gjordes i januari 2018

Exempel på kartläggningsmetoder som användes i årets arbete:

- Att se över verksamheten både utomhus och inomhus och identifiera risker för trakasserier, kränkande behandling och diskriminering
- Att ta upp samtliga diskrimineringsgrunder som finns i planen.
- Observation av barn

Kartläggningens mål

- Att se över verksamheten och identifiera risker för trakasserier, kränkande behandling och diskriminering
- Att ta upp samtliga diskrimineringsgrunder

HERRLJUNGA KOMMUN

Bildningsförvaltningen

- Att observera barn

Resultat av kartläggningen

Vi började med att diskutera om det fanns någon akut åtgärd i form av kränkande behandling eller trakasserier. När vi inte kunde hitta något inom detta området gick vi vidare till dom sju diskrimineringsgrunderna.

Ålder: Här observerade vi och såg att detta inte var ett område som behövde prioriteras just nu.

Religion eller annan trosuppfattning: Vi har barn som kommer från olika kulturer och religion så detta är ett möjligt målområde.

Könsöverskridande identitet eller uttryck: Fanns med i våra diskussioner och observationer men vi såg inget som var akut att arbeta med just nu.

Sexuell läggning: Fanns med i våra observationer och diskussioner men inte ett område vi kommer prioritera just nu.

Etnisk tillhörighet: I våra diskussioner fanns detta området med men vi prioriterar inte detta just nu.

Funktionsnedsättning: Ett område som fanns med i våra diskussioner men vi kom fram till att inte prioritera detta just nu.

Kön: I detta område såg vi i våra observationer att det fanns en del att arbeta med. Barnen uttryckte saker som ”rosa är en tjejfärg” och att vissa jobb kunde bara pojkar/flickor ha. Vi pratade om hur vi kunde begränsa oss inom detta område och kom fram till att vi ville börja arbeta med hur barnen ser på tjej/ killfärg. Vi vill utveckla detta senare till att handla om leksaker, hushållssysslor, jobb.

Vitsippan

Främjande arbete

- All personal arbetar aktivt i enlighet med att följa förskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling och låta dess värden vara till grund för all planering av verksamheten.
- All personal tar ansvar för att förebygga, upptäcka och åtgärda diskriminering och kränkande behandling.
- All personal anmäler till förskolechef alt. utbildningsnämnd då diskriminering eller kränkande behandling misstänks/anmäls/upptäcks.
- All personal ska ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som han/hon förmedlar genom sitt bemötande mot barnen och sträva efter likabehandling.
- Vi försöker att minska de ”trängda situationerna” t.ex. att vi delar upp barnen, slussar barnen successivt vid ut och ingång samt att vi är extra närvarande då situationer kan uppstå.

HERRLJUNGA KOMMUN

Bildningsförvaltningen

Förebyggande arbete

Mål	Nuläge	Åtgärd	Ansvar	Uppföljning
Vi vill att barnen ska uttrycka sig genom tal eller TAKK	Det har genom observation och kartläggning (husmodellen) visat att barnen främst tar till bitning och knuffas i trängda situationer.	Vi försöker minska de ”trängda situationerna” t.ex. genom att vi delar upp barnen i mindre grupper, slussar barnen successivt vid ut- och ingång samt att vi är extra närvarande i leken med de barn som tenderar att uttrycka sig fysiskt. Vi vet också att när vi använder TAKK och stimulerar barnens språk kan vi minska negativa uttryck som bitningar och knuffar	All personal på Vitsippan.	Genom regelbundna uppföljningar under personalens planeringstillfällen framöver.

Remiss och färdigställande

Vi satte ut målet under v. 6 så att föräldrarna hade möjlighet att läsa och ge synpunkter till oss om målet och hur vi vill arbeta. När det inte kom in några synpunkter färdigställde vi planen under v. 7 och ska skrivas in i Horbygårdens gemensamma plan för likabehandling som gäller fr o m 1 mars 2018.

Blåklinten

Främjande arbete

- All personal arbetar aktivt i enlighet med att följa förskolans plan mot diskriminering.
- All personal tar ansvar för att förebygga, upptäcka och åtgärda diskriminering och kränkande behandling.
- All personal anmäler till förskolechef alt. Utbildningsnämnd då diskriminering eller kränkande behandling misstänks/anmäls/upptäcks.

HERRLJUNGA KOMMUN

Bildningsförvaltningen

- All personal ska ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som han/hon förmedlar genom sitt bemötande mot barnen och sträva efter likabehandling.
- Vi vill arbeta med olika metoder som t.ex. övningar att vara nära, drama vilket är ett bra tillvägagångssätt, där vi spela upp olika situationer som kan förekomma på avdelningen och som kan vara en grogrund till diskriminering/kränkning, böcker, lekar, lekgrupper.

Förebyggande arbete

Mål	Nuläge	Åtgärd	Ansvar	Uppföljning
Att arbeta så att <u>hela</u> barngruppen använder STOPP-HANDEN.	Vi ser att barnen i leken använder högt ljud i språket vid närkontakt med sina kompisar. Därför vill vi arbeta med att barnen ska bli bekväma med att använda STOPP-HANDEN när dom känner oro och rädsla.	Vi vuxna ska vara närvarande så vi kan stödja användandet av STOPPHANDEN. Vi vuxna ska också använda STOPPHANDEN för att visa hur barnen kan göra.	All personal på Blåklinten.	Kommer att göras på planeringar under hela året. Alla föräldrar ska få info om lika-behandlings-målet.

Remiss och färdigställande

Vi började vårt arbete med att delge föräldrarna på ett drop-in. Vi presenterade vårt mål och hur vi kommit fram till just detta. Här tog många tillfället att ha synpunkter och föräldrarna har haft positiva reaktioner och sagt att det är ett viktigt arbetsområde med STOPPHANDEN som vi valt att arbeta med. Det ses också som en del av barnens uppfostran och att ge barnen styrka i att stärka sig själva. Ge dom verktyg.

För de föräldrar som inte kunde stanna så har förslaget på målet hängt på anslagstavlan med chans att svara och ge feedback. Här det inte kommit något svar.

När planen är färdig kan föräldrarna läsa den på vår anslagstavla.

Gullvivan

Främjande arbete

- All personal arbetar aktivt i enlighet med att följa förskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling och låta dess värden vara till grund för all planering av verksamheten.

HERRLJUNGA KOMMUN

Bildningsförvaltningen

- All personal tar ansvar för att förebygga, upptäcka och åtgärda diskriminering och kränkande behandling.
- All personal anmäler till förskolechef alt. utbildningsnämnd då diskriminering eller kränkande behandling misstänks/anmäls/upptäcks.
- All personal ska ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som han/hon förmedlar genom sitt bemötande mot barnen och sträva efter likabehandling.

Förebyggande arbete

Mål	Nuläge	Åtgärd	Ansvar	Uppföljning
Att skapa ett lugn och en lekro i gruppen för att på så sätt förebygga och minska konflikter i vardagen.	Några av barnen är rastlösa och har svårt att hålla kvar vid en aktivitet en längre stund och vill byta ofta. De glömmer att städa och dyker in i andras lekar på "fel" sätt. Detta leder till att andra barn upplever det som rörigt och det blir lätt konflikter. Barnen får en stämpel och får lätt skulden även då de inte gjort något.	Vi inför nya rutiner för att hjälpa barnen att finna ro i självvalda aktiviteter och att hålla kvar vid aktiviteterna en längre tid samt att vi hjälper dem in i leken på ett positivt sätt när vi ser att behovet av stöd finns. Vi har även valt att lägga om vår vila för att ge alla barnen chans att få komma till ro en längre stund. Vi som personal är alltid närvarande.	All personal på Gullvivan	Regelbunden uppföljning vid våra planeringstillfällen och vid slutet av vårterminen.

Remiss och färdigställande

Vi skrev ut ovanstående mål och satte upp detta i hallen tillsammans med en tydlig anvisning om att vi önskar att vårdnadshavarna läser igenom samt att vi vill ta del av deras viktiga synpunkter. Vi ställde ut vår lilla "brevlåda" tillsammans med penna och papper och har muntligt förklarat kort vad likabehandlingsplanen innebär och uppmuntrat vårdnadshavarna att delta.

Detta har tyvärr inte resulterat i några skrivna synpunkter, men några av föräldrarna har kommenterat muntligt att det tycker att detta är ett viktigt mål och de kände igen det vi hade observerat.

HERRLJUNGA KOMMUN

Bildningsförvaltningen

Violen

Främjande arbete

- All personal arbetar aktivt i enlighet med att följa förskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling och låta dess värden vara till grund för all planering av verksamheten.
- All personal tar ansvar för att förebygga, upptäcka och åtgärda diskriminering och kränkande behandling.
- All personal anmäler till förskolechef alt. utbildningsnämnd då diskriminering eller kränkande behandling misstänks/anmäls/upptäcks.
- All personal ska ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som han/hon förmedlar genom sitt bemötande mot barnen och sträva efter likabehandling.
- Att barnen får möjlighet att byta plats vid samlingstillfället för att motverka negativa uttryck barn-barn (ex. – jag vill inte stå jämte det barnet).
- All personal som arbetar använder sig utav stop-handen samt även lite teckenspråk
- Barnen delas i lekgrupper för att få möjlighet att leka i en lugn miljö, där vi vuxna är aktivt närvarande hela tiden.

Förebyggande arbete

Mål	Nuläge	Åtgärd	Ansvar	Uppföljning
Att alla barn ska kunna leka med alla oavsett ålder, kön, nationalitet	Vi har observerat att flera barn väljer bort eller säger ”du får inte vara med”.	Vi ändrar i våra lekgrupper för att barnen ska hitta nya kompisar. Vi funderar på att göra lekgrupper på eftermiddagen.	All personal på Violen	Regelbundet vid våra planeringar och vid terminernas slut.

Remiss och färdigställande

Vi skrev ut ovanstående mål och satte upp detta i hallen tillsammans med en tydlig anvisning om att vi önskar att vårdnadshavarna läser igenom samt att vi vill ta del av deras viktiga synpunkter. Vi hängde ut vår lilla ”brevlåda” tillsammans med penna och papper, som möjliggjorde att vårdnadshavarna kunde svara anonymt. Detta har tyvärr inte resulterat i några skrivna synpunkter

Maskrosen

Främjande arbete

- All personal arbetar aktivt i enlighet med att följa förskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling och låta dess värden vara till grund för all planering av verksamheten.
- All personal tar ansvar för att förebygga, upptäcka och åtgärda diskriminering och kränkande behandling.
- All personal anmäler till förskolechef alt. utbildningsnämnd då diskriminering eller kränkande behandling misstänks/anmäls/upptäcks.
- All personal ska ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som han/hon förmedlar genom sitt bemötande mot barnen och sträva efter likabehandling.
- Uppdatera våra kunskaper kring diskriminering och kränkande behandling genom föreläsningar och litteratur

Förebyggande arbete

Vi förebygger vårt arbete med all form av diskriminering och kränkande behandling på avdelningen genom att alltid reflektera över vardagen och hålla tidigare likabehandlingsplaner levande. Alltid agera vid konflikter mellan barn oavsett om det gäller kränkningar genom tal, fysiskt eller med blickar.

Under 2016/17 hade vi som mål att barnen skulle lära sig varandras namn på ett sådant sätt att vi inte var främlingar för varandra utan skapade en tydlig Vi-känsla. Genom att synliggöra med bilder på barnen märkte vi att de kände ett kompisskap som växte inte bara på avdelningen utan också hemma.

Under 2017/18 satte vi upp mål där vi lyfte upp de tre grundläggande känslorna: *Glad, Ledsen och Arg*. Känslor som präglar vår vardag starkt. Genom att synliggöra med stora bilder på avdelningen har vi alltid nära till att hjälpa barnen att uttrycka vad de känner just nu.

Vi förebygger även genom ännu tidigare likabehandlingsplaner där vi arbetar utifrån att vi ofta reflekterar och se över dels hur lokalen är möblerad, och dels hur många barn som är i de olika rummen för att på ett medvetet sätt förebygga all form av diskriminering och kränkande behandling.

Mål	Nuläge	Åtgärd	Ansvar	Uppföljning
Vi vill att barnen använder fraserna: "hjälp mig", "ska jag hjälpa dig" . För att förmedla en	Vi har äldre barn i verksamheten som <i>utesluter</i> yngres barn förmåga att vara	Medvetet se över åldersblandningen i: 1.lekgrupperna 2.aktiviteterna	Alla pedagoger på avdelningen tar ansvar. Vi ansvarar även för att förmedla	Vid Pärmpianering och dokumentera det vi ser och

HERRLJUNGA KOMMUN

Bildningsförvaltningen

<p>förståelse för att man <i>oavsett ålder</i> får och kan vara delaktig i aktiviteter och gemenskapen.</p>	<p>med i en lek eller att utföra en uppgift.</p>	<p>3vardagssysslorna</p> <p>Så att de blir så åldersblandade som möjligt, för att tydligare visa på, att alla kan, inte utifrån ålder utan utifrån sina förutsättningar. Och att vi hjälper dem som har svårare för en uppgift eller aktivitet</p> <p>Vi använder oss av TAKK, litteratur, bilder, sånger och ramsor som syftar på inkludering och "tillsammans" Känsla.</p>	<p>vår plan för vikarier.</p>	<p>hör.</p>
---	--	--	-------------------------------	-------------

Remiss och färdigställande

I början av Januari gick vi ut med information i månadsbrevet angående våra tankar kring en ny handlingsplan för Maskrosen. Vi skrev kort och koncist. Vi uppmuntrade föräldrarna att komma med tankar. Vid hämtningar berättade vi lite mer kring vad vi hade tänkt.

Vid remissen tryckte vi upp handlingsplanen på gult papper, för att det skulle vara lite mer iögonfallande och fånga föräldrarnas uppmärksamhet.

Vi tillverkade en liten svarslåda som står i tamburen tillsammans med två alternativ till svar; tumme upp/ner, och möjlighet att skriva ner tankar på pappret.

Vi har varit aktiva och förklarat i klartext för våra familjer med annat modersmål vad det handlar om. De flesta föräldrar har lyssnat aktivt och tagit till sig informationen. Endast 4 st svar har vi fått och de var nöjda med vår tänkta handlingsplan.

Efter detta trycker vi upp hela planen och gör synlig i hallen. Vi har handlingsplanen med på utvecklingsamtalen som ett viktigt dokument att lyfta.

HERRLJUNGA KOMMUN

Bildningsförvaltningen

Tussilagon

Främjande arbete

- All personal arbetar aktivt i enlighet med att följa förskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling och låta dess värden vara till grund för all planering av verksamheten.
- All personal tar ansvar för att förebygga, upptäcka och åtgärda diskriminering och kränkande behandling.
- All personal anmäler till förskolechef alt. utbildningsnämnd då diskriminering eller kränkande behandling misstänks/anmäls/upptäcks.
- All personal ska ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som han/hon förmedlar genom sitt bemötande mot barnen och sträva efter likabehandling.

Förebyggande arbete

Mål	Nuläge	Åtgärd	Ansvar	Uppföljning
Vi vill att barnen ska bredda sina förmågor och intressen utöver könsstereotypa val	Vi vill arbeta med "kill- och tjejfärger". Vi har observerat att barnen delar in färger i kill- och tjejfärger.	Vi vill vidga deras syn inom detta område genom att utmana barnen i olika aktiviteter där de tvingas "tänka utanför boxen" vi behöver ha ett förhållningssätt där vi inte styr utan barnen får reflektera och utforska utifrån deras erfarenhet för att så småningom utvidga sin syn på färger.	Hela Tussilagons arbetslag	Regelbundet på våra pärmplaneringar

Remiss och färdigställande

Under v.6 fick vårdnadshavare på Tussilagon möjlighet att ge sin respons på vårt mål och hur vi vill arbeta. Vi hängde upp en lapp på varje barns plats i tamburen med vår målbeskrivning där föräldrarna skriftligen kunde ge sin respons. Vi fick positiv respons från några att de tyckte att vårt mål var en bra sak att arbeta mot. Tillvägagångssättet att lämna en personlig

lapp som man skulle skriva sin respons på och lämna in, tror vi var en bidragande orsak till att vi fick fler svar än andra år. Med denna positiva respons från vårdnadshavare så färdigställde vi vår plan och den hittas i Horbygårdens plan för likabehandling som kommer ut 1 mars 2018

Handlingsplan och arbetsgång för hantering av kränkande behandling och/eller diskriminering.

Varje misstanke om att kränkande behandling förekommer skall tas på fullt allvar.

Barn kan berätta för föräldrar eller personal på avdelningen att de känner sig kränkta. Förälder eller personalrepresentant anmäler då kränkningen till förskolechef.

Vuxen-barn

Vid misstanke om kränkning från vuxens sida, görs en anmälan till förskolechef. Den vuxne kallas till samtal där företrädare för den vuxnes fackliga organisation kan inbjudas.

Barn-barn

Den som kränker eller trakasserar skall också ha insikt i att den kränker eller trakasserar. T.ex. förstår inte en ettåring som biter ett annat barn att det kan upplevas kränkande.

Vid misstanke om kränkningar mellan barn skrivs en anmälan som lämnas till förskolechef. Så snart diskriminering eller kränkande behandling mellan barn uppmärksammas skall rutinen som beskrivs nedan, följas.

Utredning

- Ansvarig personal (ev. tillsammans med annan personal) samtalar med det utsatta barnet och snarast därefter med det barn som utsätter. Samtalen dokumenteras och förvaras tillsammans med anmälan hos förskolechefen. Personalen informerar vårdnadshavarna.
- Ett aktivt arbete för att öka barnens förståelse för varför aktuell händelse varit fel påbörjas. T.ex. diskussioner i barngruppen, barnböcker som belyser händelsen etc. En uppföljning av arbetet efter 1-2 veckor. Arbetet dokumenteras av personalen och förvaras hos förskolechef.

Akuta åtgärder

- Den som ser en händelse stoppar det som pågår. Ta hjälp av den personal som finns närmast, om situationen kräver det. Ta hand om både det/de barn som har drabbats, och det/de barn som har orsakat skadan (fysiskt/psykiskt). Dokumentera barnens beskrivning av händelseförloppet och bakomliggande orsaker och meddela förskolechef.

- När den akuta situationen är stoppad och barnen har fått lämna sina redogörelser av händelseförloppet ska vårdnadshavarna informeras. Det bör ske så snart som möjligt, senast samma dag som incidenten inträffade. Det är viktigt att den personal som varit med om händelsen tar kontakten. Dokumentera dag och tid för samtalet, vem du har talat med och viktig information om samtalets innehåll och meddela sedan förskolechef.
- Om flera vuxna ansvarar för samtal med såväl barn som föräldrar, så beslutar man om vem som skall kontakta förskolechef. Se till att all dokumentation om vad som sagts från inblandade barn samt deras vårdnadshavare förs vidare till förskolechef.
- Förskolechef anmäler utredningar enligt delegationsordning till Bildningsnämnden.

Dokumentation

Personal som är inblandad i pågående utredning ansvarar för all dokumentation och att dess originalhandlingar överlämnas till förskolechef för arkivering.

Originalhandlingar arkiveras enligt gällande dokumenthanteringsplan.